FIŞA DISCIPLINEI

Metodologia cercetării în artele performative. Strategii de interpretare

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Teatru şi Film
1.3 Departamentul	de Teatru
1.4 Domeniul de studii 1.5 Ciclul de studii	**TEATRU și ȘI ARTELE SPECTACOLULUI** **Doctorat**
1.6 Programul de studiu / Calificarea 1.7. Forma de învățământ	**Şcoala doctorală de Teatru și Film; Doctorat în Teatru şi artele spectacolului** Cu frecvenţă

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	***Metodologia cercetării în artele performative. Strategii de interpretare*** **codul disciplinei VDR1101**						
2.2 Titularul activităţilor de curs				Prof. dr. habil. Laura Teutişan (Pavel)			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Prof. dr. habil. Laura Teutişan (Pavel)			
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Vp	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învăţământ	36	Din care: 3.5 curs	12	3.6 seminar/laborator	24
Distribuţia fondului de timp:					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					100
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					60
Tutoriat					10
Examinări					4
Alte activităţi:					0
3.7 Total ore studiu individual	214				
3.8 Total ore pe semestru	250				

3.9 Numărul de credite	10

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competenţe	•

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	• Sala de curs; DVD player, proiector/televizor, computer • Cursul se va desfăşura la sediul facultăţii sau, în cazuri excepţionale, hibrid (la facultate şi online pe platforma MsTeams). Toţi studenţii doctoranzi vor comunica temele de seminar şi vor afla detalii legate de curs, materiale de studiat (bibliografie, cărţi în format electronic, materiale video) prin intermediul acestei platforme şi pe mailul instituţional.
5.2 De desfăşurare a seminarului/cursului practic/cursului practic individual	• Sala de curs/seminar; proiector; computer; DVD-uri cu spectacole, cărţi Termenul de predare al lucrărilor de seminar/proiectelor este stabilit de comun acord între titularul de seminar şi doctoranzi.

6. Rezultatele învăţării

Cunoştinţe	• Doctoranzii cunosc metodele şi practicile de cercetare specifice, şi dobândesc noi abilităţi analitice şi critice, care să fie adecvate temei centrale tratate în teză. • Doctoranzii cunosc modalităţile de culegere a informaţiilor, de formulare a ipotezelor cercetării, de construcţie a argumentaţiei care să susţină teza, demonstraţia interpretativă, precum şi modurile de expunere a concluziilor în mod ştiinţific.
Aptitudini	• Doctoranzii sunt capabili să selecteze și să utilizeze adecvat perspectivele de interpretare din sfera artelor performative, a teoriilor şi a conceptelor de bază asupra receptării și spectatorialității, specifice deopotrivă artelor spectacolului şi studiilor culturale. • Doctoranzii pot analiza critic şi pot sintetiza diverse direcţii ale fenomenului teatral în ansamblul lui, cu precădere în contextul teatrului și artelor performative românești contemporane. • Doctoranzii sunt capabili să interpreteze praxis-ul artistic teatral şi performativ în mod coerent şi să elaboreze o argumentaţie inovatoare, care filtrează referinţe critice şi teoretice la zi

	• Doctoranzii sunt capabili să recurgă, în mod consecvent, pe parcursul scrierii articolelor (viitoare părţi din teză) şi a tezei în ansamblu, la sisteme actuale de citare şi de redactare a aparatului critic.
Responsabilităţi şi autonomie	• Doctoranzii îşi pot argumenta propriile opţiuni estetice, critice, de ideologie artistică. • Doctoranzii pot elabora propriile evaluări estetice şi transestetice, prin prisma unor analize critice intra- şi interdisciplinare, antropologice, teatrologice, de analiză culturală.

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Familiarizarea doctoranzilor cu regulile de redactare ale unei lucrări ştiinţifice în domeniul Teatru şi artele spectacolului
7.2 Obiectivele specifice	• Iniţierea doctoranzilor în modalităţile de culegere a informaţiilor, de formulare a ipotezelor cercetării, în cele de construcţie a argumentaţiei care să susţină teza, demonstraţia interpretativă, precum şi în modurile de expunere a concluziilor în mod ştiinţific. • Dezvoltarea unor abilităţi de cercetare ştiinţifică, rafinarea capacităților interpretative și analitice ale doctorandului/doctorandei.

8. Conţinuturi

8.1 Curs si seminar	Metode de predare	Observaţii
1. Cercetarea teatrală şi problema *metodei* ordonatoare în studierea şi interpretarea critică a unui domeniu prin excelenţă interdisciplinar, sincretic, al creaţiei colective.	prelegere ; conversaţie euristică	
2. Formularea unei opţiuni pentru o *metodă* şi pentru o anume *perspectivă* de abordare în funcţie de *teza* principală şi de *obiectul* cercetării	prelegere ; conversaţie euristică ; seminar-dezbatere	
3. O aparentă dihotomie: cercetare practică, de tip creator/cercetare teoretică; complementaritatea lor	prelegere ; conversaţie euristică	

- *Metoda cercetării preponderent (dar nu exclusiv) teoretice*, teatrologice, de "theatre studies"; combinarea studiului de bibliotecă cu cel antropologic, participativ, de teren, cu organizarea de workshop-uri şi de evenimente performative în contexte socio-profesionale diferite, în funcţie de obiectul analizei - *Metoda cercetării preponderent creatoare*, participative, performative; cercetarea prin creaţie teatrală, prin producţia unor reprezentaţii care să fie totodată şi exemple de PAR – *practice as research*		
4. Condiţia cercetătorului, "situarea" sa într-un context profesional, socio-cultural, comunitar; *"the situatedness of the historian"*; Contextualizare, decontextualizare, recontextualizare a obiectului cercetării	prelegere ; conversaţie euristică	
5. Cotitura sociologică şi culturală (tip "cultural studies"), a cercetării în artele spectacolului; în ultimii 30 de ani: contaminarea între *social studies* şi *performance studies*, împrumuturi reciproce de metode şi perspective de interpretare; "the cross-fertilization of the theatre theory with the social sciences" (Marvin Carlson), cu antropologia (de ex., Schechner – V. Turner); metaforele teatrale la sociologul Erwing Goffmann; accentul asupra aspectelor performative ale limbajului la lingviştii John Austin şi John Searle	prelegere ; conversaţie euristică ; dezbatere la seminar	
6. Contextul cultural actual. Metodologii şi filosofii ale cunoaşterii în postmodernitate: Relativismul metodologic şi scepticismul cognitiv al postmodernităţii. Anarhismul epistemologic (Paul Feyerabend). Pragmatismul (R. Rorty). Deconstrucţia (J. Derrida). Mitanaliza (G. Durand), mitocritica, psihocritica (Ch. Mauron), teoriile ficţionaliste (Umberto Eco, Thomas	prelegere ; conversaţie euristică	

Pavel, Brian McHale etc.). Perspectiva *interculturală*. Metoda cercetării cantitative.		
7. Ideologii estetice; perspective ideologice, politici ale interpretării •Teoria critică: instrumentarul interpretativ al teoriei critice; Şcoala de la Frankfurt **(**Theodor W. Adorno, Herbert Marcuse, Max Horkheimer, Erich Fromm, Walter Benjamin, Siegfried Kracauer, Jürgen Habermas etc.); noua teorie critică; •teoriile postcoloniale ale lui Edward Said și Gayatri Chakravorty Spivak; •„Şcoala suspiciunii"; •teoria post-critică; vezi „Ekphrasis" (themed issue: *Aftermaths of Critical Theory in Cinema, Literature, Art and Visual Culture*; coord: Laura Pavel, Horea Poenar), vol. 19, 1, 2018	prelegere ; conversaţie euristică	
8. Perspective estetice, etice şi politice în discursul critic aplicat artelor; Ipoteze teoretice extrem contemporane: *French Theory*; teze ale lui Derrida, Deleuze, Lyotard, Foucault – prelucrarea lor în mediul universitar american, în câmpul disciplinelor umaniste, al criticii, teoriei culturale, al esteticii	prelegere ; conversaţie euristică	
9. Concepte şi instrumente interpretative utilizate la graniţa între discipline: *text, imagine, picture* – (v. W. J. T. Mitchell, *Picture Theory*), *performance, performativitate/performativity, teatralitate/theatricality, figură, figurativitate; ekphrasis; intermedia* şi *intermedialitate; intertext*; *estetica relaţională* (N. Bourriaud); *aură* (W. Benjamin); *cultural analysis*/analiză culturală (M. Bal); comunităţi interpretative/*interpretive communities* (Stanley Fish)	prelegere ; conversaţie euristică	
10. Metode de cercetare în Artele spectacolului: Metoda istoriografică: *readaptări critice contemporane*: -scepticismul postmodern faţă de cercetarea istoriografică, faţă de cea de arhivă; - deconstrucţia perspectivei anacronice a abordărilor istorice tradiţionale, "esenţialiste"; - istoricizarea, relativizarea "adevărului istoric" şi a valorii unui fenomen, a unui curent, a unei opere şi a unei	prelegere ; conversaţie euristică	

personalităţi, în funcţie de determinarea socio-istorică şi ideologică a climatului în care acestea au apărut; Disciplina (circumscrisă interdisciplinar) a lui *World Theatre* (caz similar: "World Literature", în loc de "History of Universal Literature" etc.),		
11. PaR: Practice as Research/ cercetarea prin practică artistică, practice-based research, artistic practice; stabilirea obiectului cercetării, a unui design de cercetare şi a strategiilor interpretative	prelegere ; conversaţie euristică	
12. Cercetările în sfera teoriei receptării, a lui "*audience response*"; cercetări (PaR) asupra interactivităţii şi a *emancipării* (Jacques Rancière) publicului; tipuri de „spectatorship", cercetarea diverselor „efecte de spectacol" şi a participării publicului;	prelegere ; conversaţie euristică	
13. Noile cotituri în sfera dramaturgiei postcomuniste, a producţiilor independente, a noilor tipuri de receptare; apariţia unui public „emancipat" şi a unui „canon" teatral alternativ; „Întoarcerea dramaturgului", deteatralizarea teatrului" (Alina Nelega)	prelegere ; conversaţie euristică	
14. Însuşirea unor tehnici de redactare ştiinţifică şi de editare de texte conform normelor în vigoare - de (re)văzut normele APA, MLA (Modern Language Association), Chicago Manual of Style, de analizat şi de aplicat în redactarea tezei; Vezi, în acest sens, MLA Style. *Guide to Referencing Using the MLA Style*, pe grupul doctoranzilor; Evaluarea eseurilor argumentative, discuţii, feedback Concluzii	prelegere ; conversaţie euristică	

Bibliografie

Toate textele (articole, cărţi) şi înregistrările cu spectacole de vizionat, precum şi materialele pedagogice (PPTuri) vor fi disponibile pe Teams. Suportul de curs este constituit din fişele şi fişierele de pe Teams. Tot pe Teams studenţii vor urca şi prezentările de seminar.

Bibliografie critică orientativă:

Austin, J. L. *How To Do Things With Words*. Oxford: Clarendon Press, 1962
Bal, Mieke, *Travelling Concepts in the Humanities. A Rough Guide*, University of Toronto Press, 2002

Bal, Mieke, *From Cultural Studies to Cultural Analysis:* "*A Controlled Reflection on the Formation of Method*", in Paul Bowman (ed.), *Interrogating Cultural Studies. Theory, Politics and Practice*. London&Sterling, Virginia, Pluto Press, 2003

Bishop, Claire, *Artificial Hells: Participatory Art and the Politics of Spectatorship.* London, Verso, 2012.

Bennett, Susan , *Theatre Audiences. A Theory of Production and Reception*. Second edition. London and New York, Routledge, 1997

Bloom, Harold, *Canonul occidental. Cărţile şi şcoala epocilor*, trad. de Diana Stanciu, postfaţă de Mihaela Anghelescu Irimia, Bucureşti, Ed. Univers, 1998

Borie, Monique, *Antonin Artaud. Teatrul şi întoarcerea la* origini. O abordare antropologică, în româneşte de Ileana Littera, Bucureşti, Ed. Unitext&Polirom, 2004

Bourriaud, Nicolas, *Estetica relaţională. Postproducţie. Cultura ca scenariu: cum reprogramează arta lumea contemporană*, traducere de Cristian Nae, Cluj, Idea Design&Print, 2007.

Butler, Judith, *Bodies that Matter. On the Discursive Limits of „Sex"*, New York and London, Routledge, 1993

Butler, Judith, *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*, New York and London, Routledge, 1990

Călinescu, Matei, *Cinci feţe ale modernităţii. Modernism, avangardă, decadenţă, kitsch, postmodernism*, trad. rom. Tatiana Pătrulescu şi Radu Ţurcanu, Bucureşti, Ed. Univers, 1995

Cărăuş, Tamara, *Efectul Menard. Rescrierea postmodernă: perspective etice*, Piteşti, Ed. Paralela 45, 2003

Cavell, Stanley, *The World Viewed: Reflections on the Ontology of Film*
http://www.ebook3000.com/Stanley-Cavell--The-World-Viewed--Reflections-on-the-Ontology-of-Film--Enlarged-Edition_65338.html

Coman, Mihai, *Mass-media, mit şi ritual. O perspectivă antropologică*, Iaşi, Ed. Polirom, 2003

Feyerabend, Paul, *Against Method*: *Outline of an Anarchistic Theory of Knowledge*, New Left Books, 1975

Fish, Stanley, *Is There a Text in This Class? The Authority of Interpretive Communities*, Cambridge, MA and London, Harvard University Press, 1980.

Foucault, Michel, *Ceci n'est pas une pipe/This is Not a Pipe* (1968)

http://foucault.info/documents/foucault.thisIsNotaPipe.en.html

Foucault, Michel, *Cuvintele şi lucrurile. O arheologie a ştiinţelor umane,* traducere de Bogdan Ghiu şi Mircea Vasilescu**.** Studiu introductiv de Mircea Martin, Bucureşti, Ed. Univers, 1996

Fried, Michael, *Absorption and Theatricality. Painting and Beholder in the Age of Diderot*. New edition. Chicago & London: University of Chicago Press, 1987

Fuchs, Elinor, *The Death of Character: Perspectives on Theater after Modernism*, Bloomington, Indiana University Press, 1996

Hutcheon, Linda, *A Theory of Parody. The Teachings of Twentieth-Century Art Forms*, New York and London, Methuen, 1985

Hutcheon, Linda, *Politica postmodernismului*, traducere de Mircea Deac, Bucureşti, Ed. Univers, 1997

Kershaw, Baz and Nicholson, Helen (eds.), *Research Methods in Theatre and Performance*, Edinburgh, Edinburgh University Press, 2011.

Lehmann, Hans-Thies, *Teatrul postdramatic*, traducere din limba germană de Victor Scoradeţ, Bucureşti, Ed. Unitext&Polirom, 2009

Mandea, Nicolae, *Teatralitatea. Un concept contemporan*, Bucureşti, UNATC Press, 2006

Mitchell, W.J.T., *Picture Theory*, Chicago, The University of Chicago Press, 1994

MLA Style. *Guide to Referencing Using the MLA Style*

Moretti, Franco, „Planet Hollywood", *New Left Review*, no. 9, May-June, 2001, pp. 99-100.

Franco Moretti, *Network Theory, Plot Analysis* (*Literary Lab Pamphlet 2*), Literary Lab, Stanford University, 2011, pp. 2-5, accesat la https://litlab.stanford.edu/LiteraryLabPamphlet2.pdf, în 7 sept. 2015.

Moretti, Franco, *"Operationalizing": or, the Function of Measurement In Modern Literary Theory* (*Literary Lab Pamphlet 6*), Literary Lab, Stanford University, 2013, 1, accesat la https://litlab.stanford.edu/LiteraryLabPamphlet6.pdf, în 7 sept. 2015.

Nelega, Alina, „Întoarcerea dramaturgului: resuscitarea tragicului şi deteatralizarea teatrului", în *LiterNet.ro*, 7.12.2005, lahttps://atelier.liternet.ro/articol/2997/Alina-Nelega/Intoarcerea-dramaturgului-resuscitarea-tragicului-si-deteatralizarea-teatrului.html

Nelega, Alina, *Structuri şi formule de compoziţie ale textului dramatic*, Cluj-Napoca, Eikon, 2010.

Pavel, Laura, *The Fictional, the Autobiographical and the Aesthetic Self: Performing First Person Discourse*, în „Studia UBB Philologia", LXI, 1, 2016, p. 147-160.

https://www.academia.edu/25842313/THE_FICTIONAL_THE_AUTOBIOGRAPHICAL_AND_THE_AESTHETIC_SELF_PERFORMING_FIRST-PERSON_DISCOURSE_full_article_

Popescu, Marian, *Scenele teatrului românesc, 1945-2004. De la cenzură la libertate.* Studii de istorie, critică şi teorie teatrală, Bucureşti, Ed. Unitext, 2004.

Rose, Gillian, *Visual Methodologies*, Sage, 2001 (carte de consultat on-line sau în ataşat în Pdf, pe grupul doctoranzilor)

Runcan, Miruna, *Modelul teatral românesc*, Bucureşti, Ed. Unitext, 2000

Schechner, Richard, *Performance Studies. An Introduction,* London and New York, Routledge, 2002

Substance. A Review of Theory and Literary Criticism, nr. tematic *Theatricality*, vol. 31, nr. 2&3, 2002

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conţinuturile disciplinei se reflectă în proporţie majoră în programele de studiu din instituţiile de învăţământ de nivel universitar de profil din străinătate
- Tematica este elaborată pe baza bibliografiei de specialitate în domeniu

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- cunoaștere și înțelegere - capacitate de răspuns la nivel interactiv	Examen = lucrare scrisă tip proiect	30%
	- participare la dezbateri		20%
10.6 curs practic	- Participare argumentare coerentă a ideilor, prezență		50%

10.6 Standard minim de performanţă:

1. Doctorandul înţelege şi asumă principalele concepte funcţionale utilizate, poate selecta un „design de cercetare" şi poate alege perspectiva de interpretare adecvată tezei. Totodată, doctorandul dobândeşte un stil argumentativ ştiinţific în argumentarea ideilor şi în analizele din cuprinsul tezei.
2. Limbajul de specialitate este corect utilizat.
3. Lipsa participării și lucrărilor de seminar condiționează intrarea în examen cu lucrarea proiect.

NB Orice tentativa de plagiat duce la notarea proiectelor cu 1.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)[1]

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
.....28.04.2025.....	Prof. dr. Laura Teutişan (Pavel)	